

Lieta C-435/22 PPU

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2022. gada 1. jūlijs

Iesniedzējtiesa:

Oberlandesgericht München [Federālās zemes Augstākā tiesa
Minhenē] (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2022. gada 21. jūnijs

Lietas dalībnieki:

Generalstaatsanwaltschaft München [Minhenes
Ģenerālprokuratūra]

HF

Pamatlietas priekšmets

Šengenas konvencija – Interpols – Sarkanais paziņojums (*Red Notice*) – Trešās valsts pilsoņa apcietināšana dalībvalstī uz sarkanā paziņojuma pamata – Trešās valsts, kas pieprasījusi ievietot sarkano paziņojumu, izdošanas lūgums – Jau veikta notiesāšana par tiem pašiem noziegumiem citā dalībvalstī – *Ne bis in idem* – Nolīgums par izdošanu starp dalībvalsti, kurā veikta apcietināšana, un trešo valsti, kura iesniegusi izdošanas lūgumu

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, 267. panta pirmā daļa

Prejudiciālais jautājums

Vai 1990. gada 19. jūnijā parakstītās Konvencijas, ar ko īsteno 1985. gada 14. jūnija Šengenas nolīgumu starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas

valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (turpmāk tekstā – “Šengenas konvencija”), 54. pants kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka šī tiesību norma nepieļauj, ka šīs konvencijas līgumslēdzējas valsts un ES dalībvalsts iestādes izdod trešai valstij trešās valsts pilsoni, kurš nav Savienības pilsonis LESD 20. panta izpratnē, ja šī persona jau citā dalībvalstī ar galīgu tiesas spriedumu ir notiesāta par tiem pašiem noziegumiem, uz kuriem attiecas izdošanas lūgums, un šis spriedums ir izpildīts, un ja lēmums atteikt šīs personas izdošanu trešai valstij būtu iespējams tikai tad, ja tiktu pieļauts ar šo trešo valsti noslēgtā divpusējā izdošanas nolīguma pārkāpums?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Konvencijas, ar ko īsteno 1985. gada 14. jūnija Šengenas nolīgumu (turpmāk tekstā – “Šengenas konvencija”), 54. pants

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 50. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

1978. gada 20. jūnijā starp Vācijas Federatīvo Republiku un Amerikas Savienotajām Valstīm noslēgtais Līgums par izdošanu (turpmāk tekstā – “Izdošanas līgums”) kopsakarā ar 1986. gada 21. oktobra Papildlīgumu (turpmāk tekstā – “Papildlīgums”) un 2006. gada 18. aprīļa Otro papildlīgumu (turpmāk tekstā – “2. papildlīgums”)

Izdošanas līguma 8. pantā ir noteikts:

“Izdošana tiek atteikta, ja pieprasījuma saņēmējas valsts kompetentās iestādes jau ir ar galīgu spriedumu attaisnojušas vai notiesājušas apsūdzēto personu par to pašu noziegumu, par kuru tiek pieprasīta izdošana.”

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 2022. gada 20. janvārī Vācijā tika veikta HF pagaidu apcietināšana, un kopš tā laika viņš atrodas apcietinājumā. Šīs apcietināšanas pamatā bija Interpola izdots sarkanais paziņojums, ko bija pieprasījušas Amerikas Savienotās Valstis, jo HF tiek turēts aizdomās par to, ka viņš laikposmā no 2008. gada septembra līdz 2013. gada decembrim ir izdarījis dažādus noziedzīgus nodarījumus (vienošanās par dalību noziedzīgās koruptās organizācijās un vienošanās par krāpšanu banku jomā un krāpšanu, izmantojot telekomunikāciju ierīces, saskaņā ar *Title 18, U. S. Code, Section 1962 [d]* un *Title 18, U. S. Code, Section 1349*).
- 2 Ar 2022. gada 25. janvāra vēstuli ASV iestādes pārsūtīja apcietināšanas orderi, ko 2018. gada 4. decembrī bija izdevusi Amerikas Savienoto Valstu Kolumbijas apgabala Federālā tiesa sakarā ar Amerikas Savienoto Valstu Kolumbijas

apgabala Federālās tiesas iepriekšējās izmeklēšanas zvērināto tiesas 2018. gada 4. decembrī izvirzīto apsūdzību. 2022. gada 17. martā ASV iestādes nosūtīja izdošanas dokumentus.

- 3 Pēc iesniedzējtiesas un *Generalstaatsanwaltschaft München* lūguma Slovēnijas iestādes sniedza šādu informāciju:

ar Mariboras rajona tiesas (Slovēnija) 2012. gada 6. jūlija spriedumu, kas stājies likumīgā spēkā 2012. gada 19. oktobrī, HF saskaņā ar Slovēnijas Kriminālkodeksa KZ-1 221. panta IV'. punktu kopsakarā ar II. punktu tika notiesāts par laikposmā no 2009. gada decembra līdz 2010. gada jūnijam izdarītu noziedzīgu nodarījumu "uzbrukums informācijas sistēmai", piespriežot brīvības atņemšanu uz 1 gadu un 3 mēnešiem un aizstājot piespriesto cietumsodu ar 480 stundām sabiedriskā darba. Līdz 2015. gada 25. jūnijam HF sabiedrisko darbu bija paveicis pilnā apmērā.

Ar 2020. gada 23. septembra lēmumu Koperas rajona tiesa (Slovēnija) noraidīja pieprasījumu par apsūdzētās personas izdošanu kriminālvajāšanai Amerikas Savienotajām Valstīm, jo par izdošanas pieprasījumā minētajiem apstākļiem līdz 2010. gada jūnijam jau bija, pasludināts Mariboras rajona tiesas galīgais notiesājošais spriedums. Attiecībā uz citiem izdošanas lūgumā minētajiem apstākļiem pēc 2010. gada jūnija nepastāv aizdomas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Šis nolēmums tika apstiprināts ar Koperas apelācijas tiesas (Slovēnija) 2020. gada 8. oktobra nolēmumu un ir stājies likumīgā spēkā.

- 4 Amerikas Savienoto Valstu izdošanas lūgums, kas adresēts Slovēnijas iestādēm, un tajā minētie noziedzīgo nodarījumu apstākļi, par kuriem bija jālemj Koperas rajona tiesai un Koperas apelācijas tiesai, kā arī dokumenti, kas bija iesniedzējtiesas rīcībā sakarā ar Amerikas Savienoto Valstu izdošanas lūgumu, kas adresēts Vācijas Federatīvajai Republikai, attiecas uz tiem pašiem noziedzīgu nodarījumu apstākļiem. Turklāt apstākļi, uz kuriem attiecas Mariboras rajona tiesas galīgais notiesājošais spriedums, ir identiski apstākļiem, kas izklāstīti Vācijas Federatīvajai Republikai adresētajā izdošanas lūgumā, ciktāl tajā tiek atspoguļoti noziedzīgie nodarījumi, kas izdarīti līdz 2010. gada jūnijam.
- 5 HF ir Serbijas un Kosovas pilsonis. Vācijā notikušās aizturēšanas brīdī viņš apgalvoja, ka viņa pastāvīgā dzīvesvieta atrodas Slovēnijā, un viņam līdzī bija derīga Serbijas pase, Slovēnijas uzturēšanās atļauja, kas izdota 2017. gada 3. novembrī un derīga līdz 2019. gada 3. novembrim, kā arī Kosovas personas apliecība. 2020. gadā Slovēnijas iestādes noraidīja viņa pieteikumu par Slovēnijas uzturēšanās atļaujas derīguma termiņa pagarināšanu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 6 No atbildes uz prejudiciālo jautājumu ir atkarīgs lēmums par to, vai ir pieļaujama HF izdošana Amerikas Savienotajām Valstīm saistībā ar noziedzīgajiem

nodarījumiem, kuru veikšana laikā līdz 2010. gada jūnijam viņam tiek inkriminēta apcietināšanas orderī, ko 2018. gada 4. decembrī ir izdevusi Amerikas Savienoto Valstu Kolumbijas apgabala Federālā tiesa sakarā ar Amerikas Savienoto Valstu Kolumbijas apgabala Federālās tiesas iepriekšējās izmeklēšanas zvērīnāto tiesas 2018. gada 4. decembrī izvirzīto apsūdzību.

- 7 2021. gada 12. maija spriedumā *Bundesrepublik Deutschland* (Interpola sarkanais paziņojums) (C-505/19, EU:C:2021:376) Tiesa nav sniegusi atbildi uz šo jautājumu: HF nav Savienības pilsonis, un šī lieta attiecas nevis uz pagaidu apcietinājumu, pamatojoties uz Interpola izsludinātu meklēšanu, bet gan uz formālu izdošanas lūgumu, ko Amerikas Savienotās Valstis ir nosūtījušas Vācijas Federatīvajai Republikai pēc tam, kad HF tika apcietināts Vācijā, pamatojoties uz Interpola sarkano paziņojumu.
- 8 Saskaņā ar divpusējiem nolīgumiem starp Vācijas Federatīvo Republiku un Amerikas Savienotajām Valstīm juridiskā situācija ir šāda: HF izdošanu reglamentē Izdošanas līgums kopsakarā ar Papildlīgumu un 2. papildlīgumu. Amerikas Savienotās Valstis ir iesniegušas nepieciešamos dokumentus saskaņā ar Izdošanas līguma 14. pantu.
- 9 Saskaņā ar Izdošanas līguma 2. panta 1. punkta a) apakšpunktu kopsakarā ar Papildlīguma 1. panta a) punktu noziedzīgi nodarījumi ir pamats izdošanai tad, ja par tiem ir paredzēts sods saskaņā ar abu valstu tiesību aktiem. Kriminālatbildība par HF inkriminētajiem nodarījumiem saskaņā ar ASV tiesību aktiem it īpaši izriet no pārsūtītajiem ASV federālajiem likumiem, *Title 18 §§ 1344, 1349 1963(a), 1962, 1349*. Sods par HF inkriminētajiem nodarījumiem ir paredzēts arī saskaņā ar Vācijas tiesību – *StGB* [Kriminālkodeksa] 129., 303.b un 202.c pantu.
- 10 Izdošanas pieļaujamība izriet no Izdošanas līguma 2. panta 2. punkta. Par šādiem noziedzīgiem nodarījumiem saskaņā ar ASV tiesību aktiem var tikt piespriesta brīvības atņemšana uz 20 vai 30 gadiem, bet saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem – brīvības atņemšana uz laiku no 2 līdz 10 gadiem.
- 11 Izdošanas pieļaujamību nekavē arī nekādi izdošanas šķēršļi. Neņemot vērā prejudiciālos jautājumus, šķērslis izdošanai saskaņā ar Izdošanas līguma 8. pantu it īpaši nav fakts, ka HF par daļu noziedzīgo nodarījumu, proti, par noziedzīgajiem nodarījumiem, kuri izdarīti laikposmā līdz 2010. gada jūnijam un uz kuriem attiecas šis izdošanas lūgums, jau ir notiesāts ar Mariboras (Slovēnija) rajona tiesas 2012. gada 6. jūlija galīgo spriedumu un ka piespriestais sods jau ir izpildīts.
- 12 Saskaņā ar nepārprotamo formulējumu princips *ne bis in idem* nepieļauj izdošanu tikai tad, ja apsūdzēto personu ir ar galīgu spriedumu notiesājušas lūgumu saņēmējas valsts, proti, šajā gadījumā Vācijas Federatīvās Republikas, kompetentās iestādes.
- 13 Šī īpašā starptautisko līgumtiesību noteikuma dēļ nav iespējama tāda interpretācija, ka tas attiecas arī uz ES dalībvalstu notiesājošiem spriedumiem. Turklāt sarunās par 1978. gada divpusējo līgumu Vācijas Federatīvā Republika un

Amerikas Savienotās Valstis vienojās, ka trešās valstīs izdoti nolēmumi nekavē izdošanu.

- 14 Izdošanas līguma 8. panta interpretācijas iespējas neesamība izriet arī no tā, ka Papildlīguma, ar kuru divpusējais Izdošanas līgums tika pielāgots 2003. gada 25. jūnija Eiropas Savienības un Amerikas Savienoto Valstu izdošanas līgumam, kas darbojas kā pamatlīgums, 2. pantā netika iekļauts atsevišķs noteikums par dubultās sodīšanas aizlieguma attiecināšanu uz visām ES dalībvalstīm un netika veikti grozījumi Izdošanas līguma 8. pantā.
- 15 Turklāt saskaņā ar *Bundesverfassungsgericht* [Federālās konstitucionālās tiesas] (Vācija) judikatūru joprojām nepastāv arī vispārēja starptautisko paražu tiesību norma un līdz ar to arī minimālais starptautisko tiesību standarts cilvēktiesību jomā ar obligāto starptautisko tiesību kvalitāti, saskaņā ar kuru dubultās sodīšanas aizlieguma princips būtu jāievēro arī attiecībā uz notiesāšanu trešās valstīs.
- 16 Tomēr rodas jautājums, vai Hartas 50. pants kopsakarā ar Šengenas konvencijas 54. pantu aizliedz Vācijas Federatīvajai Republikai izdot HF Amerikas Savienotajām Valstīm saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem ir pasludināts galīgs notiesājošs Mariboras rajona tiesas (Slovēnija) spriedums, proti, noziedzīgiem nodarījumiem, kas minēti šajā izdošanas līgumā un izdarīti laikā līdz 2010. gada jūnijam (ieskaitot).
- 17 Nosacījumi, kas izriet no Hartas 50. panta kopsakarā ar Šengenas konvencijas 54. pantu, ir izpildīti. Šie noteikumi nav saistīti ar Savienības pilsonību vai kādas dalībvalsts pilsonību.
- 18 Saskaņā ar Tiesas judikatūru tādas personas pagaidu apcietināšana, par kuru Interpols pēc trešās valsts lūguma ir izdevis sarkano paziņojumu, ir tiesāšana krimināllietā [kriminālvajāšana] Hartas 50. panta kopsakarā ar Šengenas konvencijas 54. pantu izpratnē (skat. arī 2021. gada 12. maija spriedumu *Bundesrepublik Deutschland* [Interpola sarkanais paziņojums], C-505/19, EU:C:2021:376). Tāpat arī lēmums par izdošanas pieļaujamību, kura izpildes rezultātā notiek apsūdzētās personas izdošana kriminālvajāšanai trešai valstij, ir uzskatāms par kriminālvajāšanu Hartas 50. panta kopsakarā ar Šengenas konvencijas 54. pantu izpratnē.
- 19 Lēmums par dalībvalstī apcietināta trešās valsts pilsoņa izdošanas Amerikas Savienotajām Valstīm pieļaujamību ir arī Savienības tiesību aktu īstenošana Hartas 51. panta nozīmē. Jo tas jebkurā gadījumā attiecas uz 2003. gada 25. jūnijā parakstīto Eiropas Savienības un Amerikas Savienoto Valstu līgumu par izdošanu (OV 2003, L 181, 27. lpp., turpmāk tekstā – “ES izdošanas līgums”). Tas tika transponēts Vācijas tiesībās ar 2. papildlīgumu, un tādējādi, to piemērojot, ir jāievēro Hartā nostiprinātās pamattiesības.
- 20 Turklāt apcietināšanas brīdī HF bija brīvas pārvietošanās tiesības saskaņā ar Šengenas konvencijas 20. panta 1. punktu kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu

par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodeksa) (OV 2016, L 77, 1. lpp.), 6. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1806 (2018. gada 14. novembris), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (OV 2018, L 303, 39. lpp.), 4. panta 1. punktu, jo viņš kā Serbijas pilsonis bija atbrīvots no pienākuma saņemt vīzu. Arī piemērojot Šengenas konvencijas 20. pantu kopsakarā ar iepriekš minētajām regulām, ir jāievēro Hartā nostiprinātās pamattiesības.

- 21 Rodas jautājums, vai Hartas 50. pantā kopsakarā ar Šengenas konvencijas 54. pantu paredzēto nosacījumu izpilde nozīmē to, ka trešās valsts pilsoni nevar izdot Amerikas Savienotajām Valstīm, kuras nav nedz Šengenas konvencijas līgumslēdzēja valsts, nedz Savienības dalībvalsts.
- 22 Tiesa savā 2021. gada 12. maija spriedumā *Bundesrepublik Deutschland* [Interpola sarkanais paziņojums] (C-505/19, EU:C:2021:376) gan ir lēmusi, ka Šengenas konvencijas 54. pants un LESD 21. panta 1. punkts, tos abus skatot kopsakarā ar Hartas 50. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neaizliedz, ka Šengenas konvencijas līgumslēdzējas valsts iestādes veic tādas personas pagaidu apcietināšanu, par kuru Interpols pēc trešās valsts lūguma ir izdevis sarkano paziņojumu, ja vien no kādā minētās konvencijas līgumslēdzējā valstī vai [ES] dalībvalstī izdota tiesas nolēmuma neizriet, ka attiecīgā persona minētās konvencijas līgumslēdzējā valstī vai [ES] dalībvalstī jau ir notiesāta par tiem pašiem noziegumiem, uz kuriem attiecas sarkanais paziņojums (skat. arī 122. punktu).
- 23 Tomēr, pamatojot savu lēmumu, Tiesa vienmēr atsaucās uz personas, uz kuru šajā lietā attiecās sarkanais paziņojums, proti, Vācijas pilsoņa, tiesībām brīvi pārvietoties LESD 21. panta izpratnē. Tā kā HF ir Serbijas pilsonis, viņš nevar izmantot LESD 21. panta 1. punktā paredzētās tiesības brīvi pārvietoties, jo viņš nav Savienības pilsonis.
- 24 No otras puses, viņam bija tiesības brīvi pārvietoties, kas paredzētas Šengenas konvencijas 20. pantā. Tādēļ iepriekš ir jānoskaidro arī pakārtotais jautājums, vai principi, kurus Tiesa savā 2021. gada 12. maija spriedumā *Bundesrepublik Deutschland* [Interpola sarkanais paziņojums] (C-505/19, EU:C:2021:376) ir piemērojusi tiesībām brīvi pārvietoties LESD 21. panta izpratnē, ir spēkā arī attiecībā uz tiesībām brīvi pārvietoties Šengenas konvencijas 20. panta 1. punkta izpratnē.
- 25 Turklāt iepriekš minētā nolēmuma priekšmets bija lūgums veikt pagaidu apcietināšanu, pamatojoties uz Interpola sarkano paziņojumu. Savukārt šis gadījums skar formālu izdošanas lūgumu, kas tika iesniegts pēc tam, kad attiecīgā persona uz Interpola sarkanā paziņojuma pamata tika apcietināta kādā dalībvalstī.

- 26 Iesniedzējtiesas ieskatā atbilde uz prejudiciālo jautājumu ir tāda, ka šajā lietā pastāvošajos apstākļos Šengenas konvencijas 54. pants kopsakarā ar Hartas 50. pantu neaizliedz HF izdošanu Amerikas Savienotajām Valstīm, jo ir jāievēro starptautiskajās tiesībās noteiktais Vācijas Federatīvās Republikas pienākums izdot apsūdzēto personu attiecībā pret Amerikas Savienotajām Valstīm.
- 27 LESD 351. panta pirmā daļa nav tieši piemērojama, jo Izdošanas līgums saskaņā ar tā 34. panta 2. punktu stājās spēkā tikai 1980. gada 30. jūlijā un tādējādi tika noslēgts starp Vācijas Federatīvo Republiku un Amerikas Savienotajām Valstīm pēc 1958. gada 1. janvāra.
- 28 No otras puses, iesniedzējtiesa piekrīt tiesību doktrīnā paustajam viedoklim, ka LESD 351. panta pirmā daļa ir piemērojama arī tiem nolīgumiem, kurus dalībvalsts ir noslēgusi pēc 1958. gada 1. janvāra, ja tie attiecas uz jomu, attiecībā uz kuru kompetences paplašināšanas ietvaros Savienība tikai vēlāk ir ieguvusi kompetenci un šo kompetences nodošanu dalībvalsts nolīguma noslēgšanas brīdī nevarēja objektīvi paredzēt. Līdz šim, ciktāl var spriest, Tiesa šo jautājumu vēl nav izlēmusi.
- 29 Šengenas līgums stājās spēkā 1985. gada 14. jūnijā un Šengenas konvencija – 1990. gada 19. septembrī, tātad ievērojamu laiku pēc 1980. gada 30. jūlija. Šengenas līgums tika iekļauts Savienības tiesību sistēmā tikai ar Amsterdamas līgumu 1997. gadā, tātad arī tikai pēc 1980. gada 30. jūlija. Līdz ar to Vācijas Federatīvā Republika 1978. un 1980. gadā nevarēja paredzēt, ka jautājumi, kas saistīti ar principa *ne bis in idem* piemērošanu vai policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās Eiropas līmenī, tiks nodoti Eiropas Savienības kompetencē.
- 30 Vēlākie pirmā Papildlīguma grozījumi šajā ziņā neko nemaina. Proti, pirmkārt, pirmajā Papildlīgumā Izdošanas līgums netiek principiāli pārskatīts, un, otrkārt, pirmais Papildlīgums stājās spēkā jau 1993. gada 11. martā, tātad arī laikā, kad vēl nebija paredzams, ka attiecīgās tiesību jomas tiks nodotas Eiropas Savienības kompetencē.
- 31 Ar 2. papildlīgumu Vācijas Federatīvā Republika tikai īstenoja ES izdošanas līgumu. Savukārt tajā nebija ietverts atsevišķs noteikums par visā Eiropā spēkā esošu dubultās sodīšanas aizliegumu. Saskaņā ar ES izdošanas līguma 17. panta 1. punktu var atsaukties uz citiem [izdošanas] atteikuma iemesliem, kas paredzēti divpusējos izdošanas līgumos, ja ES izdošanas līgumā šāds noteikums nav iekļauts. Tomēr Izdošanas līgumā nav paredzēti papildu atteikuma iemesli, bet gan drīzāk ir noteikts pienākums izdot.
- 32 Tā kā ES izdošanas līgums tieši neprasa ievērot visā Eiropā spēkā esošu dubultās sodīšanas aizliegumu saskaņā ar Hartas 50. pantu kopsakarā ar Šengenas konvencijas 54. pantu, var secināt, ka ir jāturpina ievērot noslēgtais divpusējais līgums par izdošanu, kāds ir Izdošanas līgums, kas pieprasa tikai dubultās sodīšanas aizlieguma ievērošanu valsts līmenī.

- 33 Iesniedzējtiesa lūdz Tiesu lemt par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu steidzamības tiesvedībā saskaņā ar Tiesas Reglamenta 107. pantu, jo HF šobrīd atrodas apcietinājumā (LESD 267. panta ceturtdā daļa) un prejudiciālais jautājums attiecas uz LESD trešo daļu.

DARBBA VERSIJA